

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษา ภาวะทุพพลภาพของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดภาคกลาง ของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความชุก ลักษณะของภาวะทุพพลภาพ ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะทุพพลภาพของผู้สูงอายุไทย โดยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 ข้อมูลประชากร ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ศาสนา สถานะการทำงาน อาชีพ สถานภาพการทำงาน รายได้ ระดับการศึกษา การอ่านออกเขียนได้ เขตการปกครองที่อยู่อาศัย สถานภาพการอยู่อาศัย การมีเงินสะสม เงินออม ฐานะการเงินครอบครัวผู้สูงอายุ

หมวดที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะทุพพลภาพระยะยาว ได้แก่ โรค/ปัญหาสุขภาพ หรือ ความพิการที่เป็นเรื้อรังมากกว่า 6 เดือนก่อนการสำรวจ การใช้อุปกรณ์กายนอกอุปกรณ์ การมีหรือไม่มีภาวะทุพพลภาพระยะยาว ความรุนแรงของภาวะทุพพลภาพระยะยาว ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะทุพพลภาพระยะยาว

หมวดที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันแบ่งเป็น ความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันขั้นพื้นฐาน และ ความสามารถในการทำกิจกรรมเชิงปฏิบัติ เพื่อการดำเนินชีวิต ได้แก่ ความสามารถในการทำกิจกรรมแต่ละอย่าง ระดับการพึ่งพาหรือความรุนแรงของภาวะทุพพลภาพในผู้สูงอายุ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์

เพื่อความสะดวกในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ขอกำหนดสัญลักษณ์ดังนี้

feeding = การรับประทานอาหาร

grooming = การดูแลความสะอาดร่างกายทั่วไป

transfer = การลุกจากที่นอนมานั่งเก้าอี้

toilet use = การเข้าใช้ห้องสุขาเพื่ออุจจาระ ปัสสาวะ

stairs = การขึ้นลงบันไดอย่างน้อย 2-3 ชั้น

mobility = การเดิน/เคลื่อนที่ภายในห้อง/บ้าน

bathing = การอาบน้ำ

dressing = การสวมใส่เสื้อผ้า

bowel = การกลั้นอุจจาระ

bladder = การกลั้นปัสสาวะ

walking out door = การเดินออกนอกบ้านไกล

cooking = การเตรียมหรือประกอบอาหาร

money exchange = การทอนเงิน แลกเงิน

transport = การใช้บริการรถ เรือสาธารณะ

heavy housework = การทำงานที่หนัก ได้แก่ การเช็ดถูบ้าน (ไม่รวมกวาด) การซักผ้า การรีดผ้า

Ind. = ช่วยเหลือตนเองได้ทั้งหมด(Independence)

NS = ต้องการความช่วยเหลือปานกลาง(<50%) หรือคนคอยดูแล(Need Supervision)

NA = ต้องการความช่วยเหลืออย่างมาก(> 50%) มีคนดูแลเกือบตลอดเวลา(Need Assistance)

Dep. = พึ่งพา ทำไม่ได้เลยต้องให้ช่วยเหลือทั้งหมด(Dependence)

ในความหมายของ การควบคุมการขับถ่ายปัสสาวะ และอุจจาระ

Ind. = กลับอุจจาระ ปัสสาวะได้

NS = กลับได้บ้างไม่ได้บ้าง อย่างน้อย 1 ครั้ง/เดือน

NA = กลับได้บ้างไม่ได้บ้าง มากกว่า 1 ครั้ง/อาทิตย์

Dep. = กลับได้บ้างไม่ได้บ้าง หรือกลับไม่ได้ เป็นทุกวัน 1 ครั้ง/วัน หรือมากกว่า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดที่ 1 ข้อมูลประชากรของผู้สูงอายุไทยที่อาศัยในเขตจังหวัดภาคกลาง

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้สูงอายุไทยที่อาศัยในเขตจังหวัดภาคกลาง จำแนกตามข้อมูลประชากร

ลักษณะทั่วไป	เขตการปกครองที่อยู่อาศัย					
	ในเขตเทศบาล(n=241)		นอกเขตเทศบาล(n= 482)		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ(ปี)						
60-69	146	36.4	225	63.6	401	55.5
70-79	71	30.5	162	69.5	233	32.2
80 ปีขึ้นไป	24	27.0	65	73.0	89	12.3
Median= 68	Mean= 69.89	SD= 7.34	Min=60		Max= 96	
เพศ						
ชาย	109	34.8	204	65.2	313	43.3
หญิง	132	32.2	278	67.8	410	56.7
ศาสนา						
พุทธ	237	33.1	480	66.9	717	99.1
คริสต์	3	75.0	1	25.0	4	0.6
อิสลาม	1	50.0	1	50.0	2	0.3
สถานภาพสมรส						
โสด	7	25.9	20	74.1	27	3.7
สมรส	143	32.1	303	67.9	446	61.7
หม้าย	79	35.6	143	64.4	222	30.7
หย่า/แยกกันอยู่	12	42.9	16	57.1	28	3.9
สถานภาพการอยู่อาศัย						
อยู่ตามลำพัง	13	29.5	31	70.5	44	6.0
อยู่กับคู่สมรส	38	34.2	73	65.8	111	15.4
อยู่กับครอบครัวบุตรหลาน ญาติ190		33.5	378	66.5	568	78.6
การอ่านออกเขียนได้						
ได้	181	33.9	353	66.1	534	73.9
ไม่ได้	60	31.7	129	68.3	189	26.1

ตารางที่ 4.1(ต่อ) แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้สูงอายุไทยที่อาศัยในเขตจังหวัดภาคกลาง จำนวน 723 คน จำแนกตามข้อมูลประชากร

ลักษณะทั่วไป	เขตการปกครองที่อยู่อาศัย					
	ในเขตเทศบาล(n=241)		นอกเขตเทศบาล(n= 482)		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานะการทำงานปัจจุบัน						
ทำ	72	32.7	148	67.3	220	30.4
ไม่ทำ	169	33.6	334	66.4	503	69.6
ระดับการศึกษาสูงสุด						
ต่ำกว่าประถมศึกษา/ไม่ได้เรียน	95	32.5	197	67.5	292	40.4
ประถมศึกษา 4 – 6	112	29.9	262	70.1	374	51.7
มัธยมศึกษา	27	58.7	19	41.3	46	6.4
อนุปริญญา และสูงกว่า	7	63.6	4	36.4	11	1.5
เงินออม เงินสะสม						
มี	135	42.1	186	57.9	321	44.4
ไม่มี	106	26.4	296	73.6	402	55.6
ฐานะการเงินครอบครัวผู้สูงอายุ						
มีความขัดสนมาก	2	15.4	11	84.6	13	1.8
มีความขัดสนบ้าง	24	20.2	95	79.8	119	16.5
ในเรื่องการกินอยู่ทั่วไป						
ไม่มีความขัดสน แต่ถ้ามีเหตุการณ์	71	29.5	170	70.5	241	33.3
ไม่คาดคิดจะมีปัญหาค่าใช้จ่าย						
ไม่เป็นปัญหา	144	41.1	206	58.9	350	48.4

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล(ร้อยละ 66.7) อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 60-69 ปี(ร้อยละ 55.5) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ(ร้อยละ 99.1) มีสถานภาพสมรสคู่(ร้อยละ 61.) รองลงมาคือ เป็นหม้าย(ร้อยละ 30.7) และส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัว บุตรหลาน ญาติ(ร้อยละ 78.6) ร้อยละ 26.1 ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 (ร้อยละ 51.7) ผู้สูงอายุร้อยละ 30.4 ยังต้องประกอบอาชีพอยู่เพื่อการดำรงชีวิตและไม่มีเงินออม เงินสะสม(ร้อยละ 55.6) แต่ฐานะการเงินครอบครัวผู้สูงอายุ(ทั้งบ้านรวมกัน)ส่วนใหญ่ไม่มีความขัดสน(ร้อยละ 48.4)

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน ร้อยละ ของอายุ สถานภาพสมรส ของผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ

ปัจจัย	เพศชาย(n=313)	เพศหญิง(n=410)
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)
อายุ(ปี)		
60-69	172(42.9)	229(57.1)
70-79	113(48.5)	120(51.5)
80 ปี ขึ้นไป	28(31.5)	61(68.5)
สถานภาพสมรส		
โสด	3 (11.1)	24(88.9)
สมรส	258(57.8)	188(42.2)
หม้าย	46(20.7)	176(79.3)
หย่า/แยกกันอยู่	6(21.4)	22(78.6)

จากตาราง 4.2 พบว่า จำนวนผู้สูงอายุเพศหญิงที่มีอายุมาก และมีสถานภาพสมรส หม้าย มีมากกว่าผู้สูงอายุเพศชาย

หมวดที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะทุพพลภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดภาคกลาง

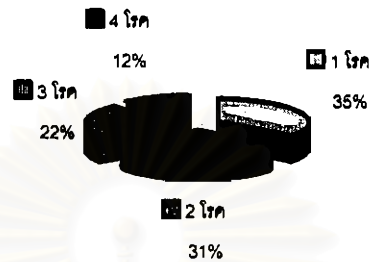
ตารางที่ 4.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะสุขภาพกับภาวะทุพพลภาพระยะยาว ในผู้สูงอายุไทยที่อาศัยในเขตจังหวัดภาคกลาง จำแนกตามโรค/ปัญหาสุขภาพ และความพิการ

ภาวะสุขภาพ	ภาวะทุพพลภาพระยะยาว		
	ไม่มี(n=532) จำนวน(ร้อยละ)	มี(n=191) จำนวน(ร้อยละ)	รวม จำนวน(ร้อยละ)
โรค/ปัญหาสุขภาพเรื้อรังเกิน 6 เดือน			
ไม่มี	209(97.7)	5 (2.3)	214(29.6)
มี	323(63.5)	186(36.5)	509(70.4)
$\chi^2 = 88.932$ df = 1 P-value = .000			
ความพิการเรื้อรังเกิน 6 เดือน			
ไม่มี	499(79.0)	133(21.0)	632(87.4)
มี	33(36.3)	58(63.7)	91(12.6)
$\chi^2 = 74.404$ df = 1 P-value = .000			

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การมีโรค และ มีความพิการ เรื้อรังเกิน 6 เดือน มีความสัมพันธ์กับภาวะทุพพลภาพระยะยาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < .05$) โดยพบว่า การมีความพิการเรื้อรังเกิน 6 เดือน ทำให้เกิดภาวะทุพพลภาพระยะยาวร้อยละ 63.7 และการมีโรค/ปัญหาสุขภาพเรื้อรังเกิน 6 เดือนทำให้เกิดภาวะทุพพลภาพระยะยาวร้อยละ 36.5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 4.1 แสดง จำนวนและร้อยละ ของผู้สูงอายุ ที่มีภาวะทุพพลภาพระยะยาว จำแนกตาม จำนวนโรคและความพิการ

จากแผนภูมิที่ 4.1 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีโรค ความพิการที่ทำให้เกิดภาวะทุพพลภาพระยะยาวได้ ตั้งแต่ 1 – 4 โรค,ความพิการ โดยมีผู้สูงอายุที่มีโรค ความพิการ 1 โรคมากที่สุด(ร้อยละ 35.08

ตารางที่ 4.4 แสดงโรค ปัญหาสุขภาพ ความพิการที่มีความสัมพันธ์กับภาวะทุพพลภาพระยะยาว ของผู้สูงอายุ

โรค/ความพิการ	P-value
โรค	
เบาหวาน	0.007
ข้ออักเสบ	0.000
โรคตา	0.000
สมองเสื่อม ความจำเสื่อม	0.018
จิตประสาท	0.018
หัวใจ	0.012
ความดันโลหิตสูง	0.019
อัมพาตครึ่งซีก/โรคหลอดเลือดสมองตีบ ตัน แตก	0.000
แขนขาอ่อนแรง	0.000
ความพิการ	
ตาบอด	0.006
หูหนวกหูตึง	0.032
อัมพาต อัมพฤกษ์	0.000
แขนขาเสีย เขยิบดงไม่ได้	0.000

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โรคหรือปัญหาสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กับภาวะทุพพลภาพระยะยาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ หัวใจ, ความดันโลหิตสูง, อัมพาตครึ่งซีก/โรคหลอดเลือดสมอง ตีบ ตัน แดง, เบาหวาน, ข้ออักเสบ, โรคตา, สมองเสียม, จิตประสาท, แขนขาอ่อนแรง ความพิการ คือ ตาบอด, หูหนวก หูตึง, อัมพาต อัมพฤกษ์, แขนขาลีบ เขี้ยวตงอไม่ได้

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน ร้อยละของผู้สูงอายุไทยที่อาศัยในเขตจังหวัดภาคกลางที่ใช้กายอุปกรณ์

ชนิดของอุปกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
การใช้อุปกรณ์/กายอุปกรณ์(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
แว่นตา	350	53.9
เครื่องช่วยฟัง	4	0.6
ฟันปลอม	223	34.3
ไม้เท้า	63	9.7
โครงจับใช้เพิ่มความมั่นคง	8	1.2
รถนั่ง	2	0.3
รวม	650	100

จากตารางที่ 4.5 แสดงการใช้กายอุปกรณ์ของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดภาคกลาง พบว่า ส่วนใหญ่ใช้แว่นตา (ร้อยละ 53.9) และมีผู้สูงอายุบางส่วนที่ใช้เครื่องช่วยฟัง ไม้เท้า โครงจับให้เพิ่มความมั่นคง(walker) และรถนั่ง (ร้อยละ 0.6, 9.7, 1.2 และ 0.3 ตามลำดับ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้สูงอายุไทยที่อาศัยในเขตจังหวัดภาคกลางที่มีภาวะทุพพลภาพระยะยาว จำแนกตามระดับความรุนแรงของภาวะทุพพลภาพ

ความรุนแรงของภาวะทุพพลภาพระยะยาว	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีภาวะทุพพลภาพ(no disability)	532	73.6
ภาวะทุพพลภาพน้อย(mild disability)	148	20.5
ภาวะทุพพลภาพปานกลาง(moderate disability)	32	4.4
ภาวะทุพพลภาพมาก(severe disability)	3	0.4
ภาวะทุพพลภาพรุนแรงมาก(very severe disability)	8	1.1
รวม	723	100

จากตารางที่ 4.6 แสดงระดับความรุนแรงของภาวะทุพพลภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่อาศัยในเขตจังหวัดภาคกลาง พบว่า ผู้สูงอายุร้อยละ 26.4 ที่มีภาวะทุพพลภาพตั้งแต่เล็กน้อย ถึง มากที่สุด และมีผู้สูงอายุถึงร้อยละ 5.9 ที่มีภาวะทุพพลภาพระดับรุนแรงปานกลาง ถึงระดับรุนแรงมาก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม สภาพแวดล้อม กับภาวะทุพพลภาพระยะยาว

ปัจจัย	χ^2	df	p-value
ปัจจัยทางประชากร			
อายุ(ปี)	13.423	2	.001*
เพศ	2.719	2	.099
สถานภาพสมรส	7.076	3	.070
การอ่านออกเขียนได้	5.369	1	.020*
ระดับการศึกษา	7.767	3	.501
ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม			
สภาพการอยู่อาศัย	1.635	1	.201
อยู่ตามลำพัง			
อยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ			
สถานะการทำงานปัจจุบัน	17.964	1	.000*
ปัจจัยสภาพแวดล้อม			
เขตการปกครองที่อยู่อาศัย	.003	1	.952

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะทุพพลภาพระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < .05$) ได้แก่ อายุ การอ่านออกเขียนได้ และ สถานะการทำงานปัจจุบัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะทุพพลภาพระยะยาวในผู้สูงอายุไทยที่อาศัยในเขตจังหวัดภาคกลาง โดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบลอจิสติก

ตัวแปร	B	SEE	Exp(B)	95%CI for Exp(B)	
				lower	upper
อายุ	.2690	.1220	1.3086	1.0303	1.6622
สถานะการทำงาน ปัจจุบัน(ทำงาน=1)	-.7480	.2160	.4767	.3122	.7281
ค่าคงที่	-1.2661	.2356			
B = สัมประสิทธิ์ความถดถอย		SEE = Std.Error of estimate		Exp(B) = Exponential B	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า เมื่อนำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับภาวะทุพพลภาพระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ chi-square test ได้แก่ อายุ สถานะการทำงานปัจจุบัน การอ่านออกเขียนได้มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบลอจิสติก เพื่อหาตัวแปรที่มีผลกับการเกิดภาวะทุพพลภาพระยะยาว และขจัดอิทธิพลของตัวแปรกวน(confounding factor) พบว่า ตัวแปรที่ยังคงอยู่ ซึ่งเป็นตัวแปรที่ปรับแล้ว(adjusted variable) คือ อายุ และสถานะการทำงาน โดยอายุมีผลเชิงบวกกับตัวแปรตาม ส่วนสถานะการทำงานมีผลเชิงลบกับตัวแปรตาม เมื่อพิจารณาค่า exponential B พบว่า เมื่ออายุเพิ่มขึ้น โอกาสที่จะเกิดภาวะทุพพลภาพระยะยาวเป็น 1.3086 เท่า, และคนที่ไม่ทำงานจะมีโอกาสเกิดภาวะทุพพลภาพระยะยาวเป็น .4767 เท่าของคนทำงาน ซึ่งทั้งอายุ และสถานะการทำงานนี้มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.9 แสดงโรค ความพิการที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะทุพพลภาพระยะยาวในผู้สูงอายุไทยที่อาศัยในเขตจังหวัดภาคกลาง โดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบลอจิสติก

ตัวแปร	B	SEE	Exp(B)	95%CI for Exp(B)	
				lower	upper
เบาหวาน	.6191	.3046	1.8573	1.0223	3.3741
ข้ออักเสบ	.8853	.2038	2.4236	1.6254	3.6137
โรคตา	.8924	.2342	2.4409	1.5424	3.8629
หูตึง	1.0724	.4158	2.9222	1.2937	6.6010
อัมพาต อัมพฤกษ์	8.3507	60.4329	4233.1555	.000	1.67E+55
แขนขา อ่อนแรง	1.1504	.3664	3.1596	1.5407	6.4795
ค่าคงที่	-1.9178	.1472			

B = สัมประสิทธิ์ความถดถอย SEE = Std.Error of estimate Exp(B) = Exponential B

จากตารางที่ 4.9 พบว่า เมื่อนำโรค ความพิการ ที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะทุพพลภาพระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ chi-square test มาทำการวิเคราะห์ถดถอย แบบลอจิสติก จะได้ตัวแปรอิสระที่ปรับแล้ว และคงอยู่ในสมการถดถอยคือ โรคเบาหวาน, ข้ออักเสบ, โรคตา, หูตึง, อัมพาต อัมพฤกษ์ และ แขนขาอ่อนแรง

หมวดที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน ของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวน ร้อยละ ของคะแนนการประเมินความสามารถในการทำกิจกรรมขั้นพื้นฐาน ของผู้สูงอายุไทยที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดภาคกลาง

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละรวม
0	3	0.5	0.5
2	1	0.1	0.6
3	1	0.1	0.7
4	1	0.1	0.8
5	4	0.6	1.4
6	1	0.1	1.5
7	2	0.3	1.8
8	2	0.3	2.1
9	2	0.3	2.4
10	2	0.3	2.6
11	1	0.1	2.8
12	1	0.1	2.9
13	4	0.6	3.5
14	6	0.8	4.3
15	8	1.1	5.4
16	23	3.2	8.6
17	31	4.3	12.9
18	140	19.4	32.2
19	77	10.7	42.9
20	413	57.1	100
รวม	723	100	

mean = 18.7

Std. Deviation = 2.65

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้สูงอายุ ร้อยละ 12.9 มีคะแนนน้อยกว่า 18 และร้อยละ 2.8 มีคะแนนน้อยกว่า 12 คะแนน โดยที่ร้อยละ 2.1 ได้ 8 คะแนนหรือน้อยกว่า

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้สูงอายุไทยที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดภาคกลาง จำแนกตามระดับการพึ่งพา ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันขั้นพื้นฐาน

ระดับการพึ่งพา	คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละรวม
พึ่งพาโดยสมบูรณ์(Total Dependence)	0-4	6	0.8	0.8
ต้องการความช่วยเหลืออย่างมาก (Very Severe Dependence)	5-8	9	1.3	2.1
ต้องการความช่วยเหลือปานกลาง (Moderately Severe Dependence)	9-11	5	0.7	2.8
พอช่วยตนเองได้แต่ต้องการคนดูแลอยู่ด้วย ส่วนใหญ่ของเวลา(Mildly Severe Dependence)	12*	703	97.2	100
รวม		723	100	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่(ร้อยละ 97.2) พอช่วยตนเองได้ แต่ต้องการคนดูแลส่วนใหญ่ของเวลาในการทำกิจกรรมบางกิจกรรม แต่ ร้อยละ 2.8 ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันขั้นพื้นฐานได้ด้วยตนเอง ต้องมีผู้ช่วยเหลือดูแลอยู่ด้วยตลอดเวลา โดยมีผู้สูงอายุที่มีระดับการพึ่งพามาก(ต้องการความช่วยเหลือมาก) ถึง ระดับการพึ่งพาโดยสมบูรณ์(total dependent) มากถึงร้อยละ 2.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.12 แสดงร้อยละของระดับความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันขึ้นพื้นฐานของผู้สูงอายุจำแนกตามกิจกรรม

	feeding	grooming	transfer	toilet use	mobility	dressing	stairs	bathing	bowel	bladder
Ind.	97.2	97.4	93.1	95.6	96.1	95.6	80.2	95.6	91.8	74.3
NS	-	-	4.4	1.1	-	1.4	3.2	-	5.4	11.6
NA	1.4	-	1.0	1.8	2.8	-	-	-	2.4	9.5
Dep	1.4	2.6	1.5	1.5	1.1	2.5	16.6	4.4	0.4	4.6

ตารางที่ 4.13 แสดงร้อยละของระดับความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเชิงปฏิบัติเพื่อการดำรงชีวิต จำแนกตามกิจกรรม

	walking out door	cooking	money exchange	transport	heavy house works; เช็ดถูบ้าน	การซักผ้า	การรีดผ้า
Ind	89.8	51.0	80.2	48.3	48.1	56.0	11.6
NS	0.3	8.3	-	10.8	-	-	-
NA	4.0	-	-	1.9	-	-	-
Dep	5.9	40.7	19.8	39.0	51.9	44.0	88.4

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้สูงอายุร้อยละ 25.7 และร้อยละ 8.2 ไม่สามารถควบคุมการขับถ่ายปัสสาวะ และอุจจาระได้ เมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถในการเคลื่อนที่ มีผู้สูงอายุช่วยเหลือตนเองได้น้อยที่สุด คือ การขึ้นลงบันได(ร้อยละ 80.2) รองลงมาคือการลุกจากที่นอนมานั่งเก้าอี้(ร้อยละ 93.1) ส่วนการทำกิจวัตรประจำวันเชิงปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิต พบว่า ร้อยละของผู้สูงอายุที่ไม่มีภาวะพึ่งพาน้อยกว่าเมื่อเทียบกับการทำกิจวัตรประจำวันขึ้นพื้นฐาน (ตารางที่ 4.13) กิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำงานบ้านที่หนัก และการประกอบอาหาร มีร้อยละการพึ่งพาน้อยที่สุด นอกจากนี้ การใช้บริการรถสาธารณะก็มีร้อยละของการพึ่งพาน้อยเช่นกัน(ร้อยละ 48.3)

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนระดับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันของผู้สูงอายุ ตามปัจจัยประชากร

ปัจจัย	N	BAI score		CAI score	
		Mean(SD)	P-value	Mean(SD)	P-value
อายุ**					
60-74 ปี	546	18.87(2.52)	.005*	7.43(1.81)	.000*
75 ปีขึ้นไป	177	18.17(2.94)		6.27(2.19)	
เพศ**					
ชาย	313	19.19(1.67)	.000*	7.16(1.75)	.893
หญิง	410	18.32(3.15)		7.14(2.13)	
สถานภาพสมรส***					
โสด	27	18.93(2.38)	.009*	7.81(2.25)	.025*
สมรส	446	18.78(3.12)		7.23(1.80)	
หม้าย หย่า แยก	250	18.29(2.98)		6.92(2.20)	
ระดับการศึกษาสูงสุด**					
ป.4 ขึ้นไป	292	18.35(3.07)	.005*	7.38(1.89)	.000*
ต่ำกว่าป.4/ไม่เรียน	431	18.94(2.29)		6.86(2.04)	
การอ่านออกเขียนได้**					
ได้	534	18.96(1.86)	.000*	7.35(1.86)	.000*
ไม่ได้	189	17.95(2.15)		6.57(2.15)	
สถานะการทำงานปัจจุบัน**					
ทำ	220	19.28(1.35)	.000*	7.80(1.48)	.000*
ไม่ทำ	503	18.45(3.01)		6.86(2.09)	
เขตที่อยู่อาศัย**					
ในเขตเทศบาล	241	18.73(2.61)	.827	7.09(1.93)	.576
นอกเขตเทศบาล	482	18.68(2.67)		7.17(2.00)	

* statistical significant at $p < .05$

** By t-test

*** By one-way ANOVA

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนระดับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวัน ขึ้นพื้นฐานของผู้สูงอายุมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามอายุ, เพศ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษาสูงสุด, การอ่านออกเขียนได้ และสถานะการทำงานปัจจุบัน

ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนระดับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันขึ้นพื้นฐานของผู้สูงอายุ ตามเขตที่อยู่อาศัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่าเฉลี่ยคะแนนระดับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันเชิงปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามอายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษาสูงสุด, การอ่านออกเขียนได้ และสถานะการทำงาน

ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนระดับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันเชิงปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ตามเพศ และเขตที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 4.15 แสดงโรค ความพิการที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวัน ขึ้นพื้นฐาน ของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	B	t	95%CI	
			lower	upper
อัมพาตครึ่งซีก/โรคหลอดเลือดสมอง	-7.302	-17.694*	-8.112	-6.492
แขนขาลีบ แขนขาอัมพาต	-3.046	-5.445*	-4.144	-1.948
ตาบอด	-2.023	-3.794*	-3.070	-.976
สมองเสื่อม	-.698	-2.579*	-1.230	-.167
แขนขาอ่อนแรง	-.922	-2.712*	-1.761	-.229
ค่าคงที่	22.255	19.008*	19.956	24.553

* p < .05 R² = .385 Std. Error of Estimate = 2.09
 F = 5.819 Statistical Significant of F = .016 B = สัมประสิทธิ์ความถดถอย

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โรคที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันขึ้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อัมพาตครึ่งซีก/โรคหลอดเลือดสมอง ตาบอด, แขนขาลีบ, แขนขาอัมพาต, สมองเสื่อม และแขนขาอ่อนแรง

ตารางที่ 4.16 แสดงโรค ความพิการที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน
เชิงปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิต ของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	B	t	95%CI	
			lower	upper
ล้มพาด ล้มพฤษ	-3.454	-10.178*	-4.120	-2.787
หูหนวก หูตึง	-1.125	-3.894*	-1.692	-.558
โรคตา	-.531	-2.887*	-.892	-.170
ตาบอด	-1.265	-2.767*	-2.162	-.367
เบาหวาน	-.477	-2.082*	-.926	-.027
ค่าคงที่	7.550	96.175*	7.396	7.704

* p < .05 R² = .195 Std.Error of Estimate = 1.78
 F = 4.336 Statistical Significant of F = .038 B = สัมประสิทธิ์ความถดถอย

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โรคที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันเชิงปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ล้มพาด ล้มพฤษ, หูหนวก หูตึง, แขนขาอ่อนแรง, โรคตา, ตาบอด, เบาหวาน

ตารางที่ 4.17 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันขั้นพื้นฐาน
ของผู้สูงอายุ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ตัวแปร	B	t	95%CI	
			lower	upper
อายุ	-4.16E-02	2.912*	-.070	-.014
เพศ(หญิง=1)	-.658	-3.243*	-1.056	-.260
การอ่านออกเขียนได้ (ทำได้=1)	.532	-2.237*	.065	.998
สถานะการทำงานปัจจุบัน (ทำงาน=1)	.486	2.210*	.054	.918
ค่าคงที่	21.438	19.357*	19.264	23.613

* p < .05 R² = .670 Std.Error of Estimate = 2.56
 F = 4.88 Statistical Significant of F = .027 B = สัมประสิทธิ์ความถดถอย

จากตารางที่ 4.17 เมื่อนำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันขั้นพื้นฐาน ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส การอ่านออกเขียนได้ และ สถานะการทำงาน มาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน จะพบว่าปัจจัยผลต่อระดับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 4 ตัว โดยตัวแปรที่มีผลเชิงลบต่อตัวแปรตาม มี 2 ตัว คือ อายุ และ เพศ ส่วนตัวแปรที่มีผลเชิงบวก คือ การอ่านออกเขียนได้ และ สถานะการทำงานปัจจุบัน โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 67 และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์นี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .027

ตารางที่ 4.18 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันเชิงปฏิบัติ เพื่อการดำเนินชีวิต ของผู้สูงอายุ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ตัวแปร	B	t	95%CI	
			lower	upper
อายุ	-6.13E-02	-5.930*	-.082	-.041
การอ่านออกเขียนได้ (ทำได้=1)	.417	-2.535*	.094	.741
สถานะการทำงานปัจจุบัน (ทำงาน=1)	.576	3.626*	.264	.888
ค่าคงที่	10.947	13.987*	9.410	12.483
* p < .05	R ² = .114	Std.Error of Estimate = 1.86		
F = 6.424	Statistical Significant of F = .011		B = สัมประสิทธิ์ความถดถอย	

จากตารางที่ 4.18 เมื่อนำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวัน เชิงปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิต ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส การอ่านออกเขียนได้ และ สถานะการทำงาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสามารถในการทำกิจกรรมประจำวันเชิงปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 3 ตัว โดยตัวแปรที่มีผลเชิงลบต่อตัวแปรตาม คือ อายุ ส่วนตัวแปรที่มีผลเชิงบวก คือ การอ่านออกเขียนได้ และ สถานะการทำงานปัจจุบัน โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 11.4 และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์นี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .011